

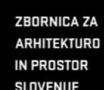
Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante (Webinar 1, 16.6.2020)

Osnovni principi in pravilen pristop pri projektiraju sNES

Dr. Miha Praznik

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiraju sNES,
Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante,
webinar 1, 16.6.2020

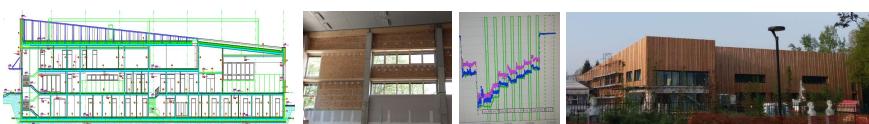

Uvod

Naš cilj je gradnja učinkovitih, racionalnih in kakovostnih stanovanjskih, javnih, poslovnih in ostalih sNES:

- Značilnosti in razlike med vrstami sNES
- Definicija koncepta v idejni fazi, sodelovanja
- Opredelitev tehnologij za gradnjo, energetske rešitve
- Določitev optimiranih projektnih rešitev
- Prilagoditev detajlov za načrtovano gradnjo
- Spremljanje gradnje, podpora izvajalcu
- Zaključek gradnje, dosežene performanse
- Pričetek uporabe, navodila, spremeljanje

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Raznovrstnost gradnje hiš

- Gradnja pasivnih hiš: oblikovanje, tradicija, klimatski vpliv, tehnologije, prilagoditve rešitev

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Vir: Eko sklad

Prilagoditve v projektih

- Večje spremembe: kakovostna arhitektura, manjša površina stavb in etažnost, jasno topotno coniranje, sodobne konstrukcije, rešeni detajli, ustrejni proizvodi, topotni ovoj, zrakotesnost, prilagojeni sistemi in generacija topote/hladu,...

Vir: Zelena gradnja d.o.o.

Kakovost gradnje hiš

- Zahteve za kakovost vplivajo na razvoj: kakovostne in konkurenčne storitve, prilagojeni sodobni proizvodi, racionalnost
- Izkazovanje ustreznosti in kakovosti, od posameznih komponent, do stavb:

Vir: Zelena gradnja d.o.o.

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Sodobne javne stavbe

- Sodobne rešitve za vse vrste javnih stavb
- Prilagojene rešitve glede na okolje, mikroklimo
- Od nizkoenergijskih do pasivnih javnih stavb
- Tipiziranje dobrih projektnih rešitev
- Definiranje racionalnih energetskih konceptov
- Vplivanje v zgodnji fazi načrtovanja

Vir: Jelovica

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Vir: Eko sklad

Prve sodobne stolpnice

- Drugačne lastnosti in posledično različne rešitve

Vir: Euroinvest d.o.o.

Prve sodobne stolpnice

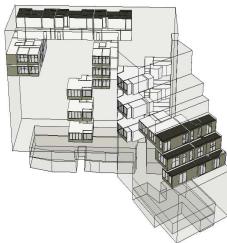
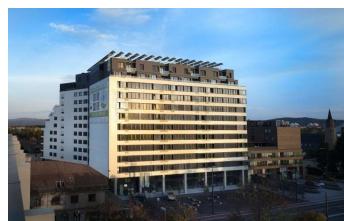
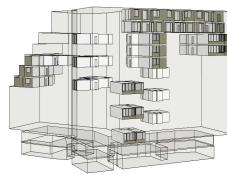
Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Prve sodobne stolpnice

- Specifičnost energetskih rešitev, ne samo topotni ovoj; raziskave in monitoring, vpliv uporabnikov, odzivanje stavbe in sistemov, racionalizacije

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranie sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Celovita prenova družinskih hiš

- Najbolj učinkovita prenova stanovanjskih stavb je vedno celovita:

Vir: Eko sklad

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Prenova večstanovanjskih stavb

- Pravočasno in celovito načrtovanje prenove, predhodne analize:

Vir: Eko sklad

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

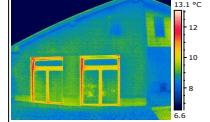
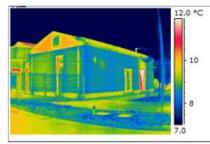

Celovita prenova javnih stavb

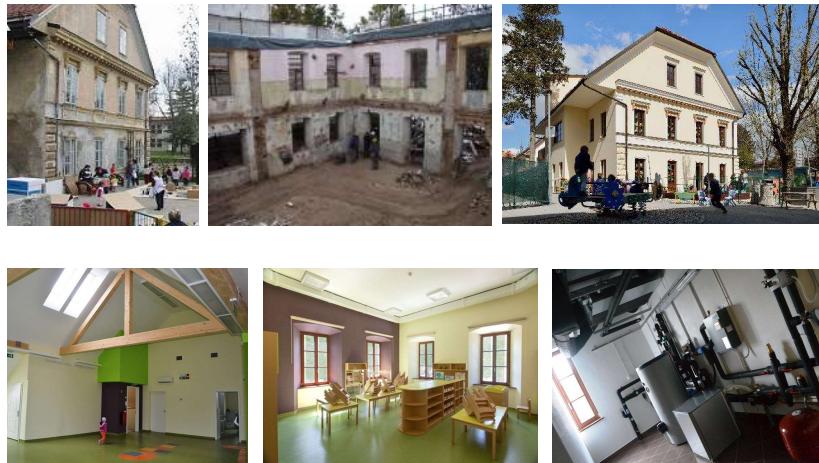
- Celovita energetska prenova stavb s pasivnimi komponentami:

Vir: M. Praznik, GI ZRMK
Passivhaus Nachweis

Celovita prenova javnih stavb

- Celovit pristop pri reševanju prenove stavb, tudi pri kulturni dediščini, s prilagojenimi rešitvami in istimi cilji:

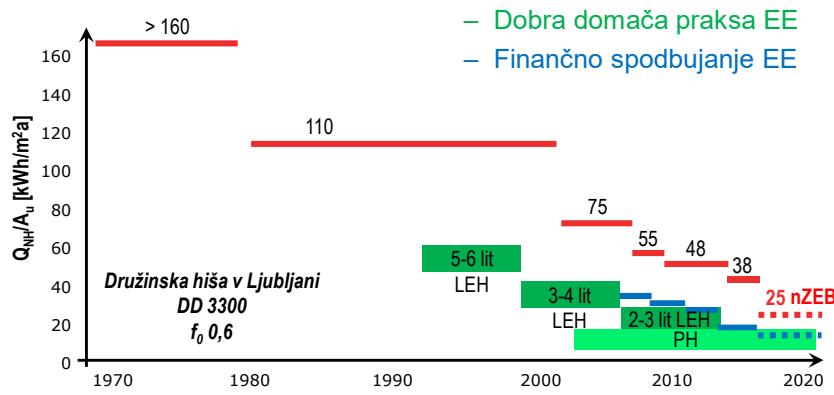

Vir: Eko sklad

Zahteve, praksa in spodbude

- Stopnjevanje zahtev za učinkovito gradnjo
- Finančno spodbujanje sodobnih rešitev
- Dobra gradbena praksa

- Minimalne zahteve za EE,
- Dobra domača praksa EE
- Finančno spodbujanje EE

Kriteriji in zahteve za sNES

Konceptualne sinergije v sNES (nZEB):

- Visoka energetska učinkovitost zgradbe (EE)
- Manj intenzivna raba primarne energije (PE)
- Povečan delež obnovljivih virov energije (RES)
v skupni dovedeni energiji

Pričakovane zaostritve EE za stavbe:

- Npr. družinska hiša, $f_0 = 0,6 \text{ m}^{-1}$,
- PURES 2010 $Q_{NH}/A_u < 48 \text{ kWh/m}^2\text{a}$ do izteka 2014, sedaj $38 \text{ kWh/m}^2\text{a}$,
- Minimalne zahteve sNES pa $25 \text{ kWh/m}^2\text{a}$

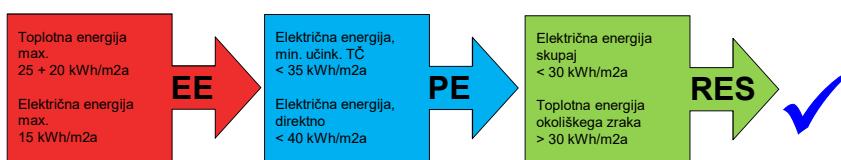

Definicija, kriteriji in zahteve sNES

Pričakovane zahteve (2018) za novo družinsko hišo

- Potrebna toplota za ogrevanje prostorov $< 25 \text{ kWh/m}^2\text{a}$
- Potrebna primarna energija $< 75 \text{ kWh/m}^2\text{a}$
- Delež obnovljivih virov v dovedeni energiji $> 50\%$

Tipična konfiguracija = zdNEH + el. energija + TČ:

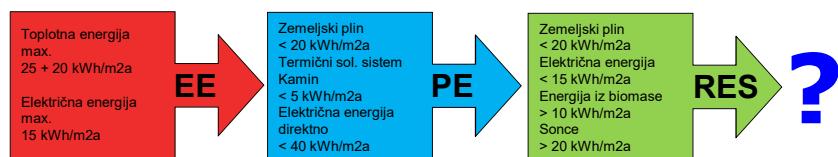

Definicija, kriteriji in zahteve sNES

Konfiguracija z zdNEH ki vključuje biomaso:

Fosilno gorivo v zdNEH zahteva dodatne sisteme OVE in / ali povečevanje učinkovitosti same stavbe:

Sofinancirana gradnja sNES

Finančne spodbude Eko sklada za sNES:

- Nove pasivne družinske hiše

J – gradnja ali nakup – do 150 m ²	Najvišji znesek na enoto EUR/m ²		
Q _h (kWh/m ² a)	I. skupina	II. skupina	III. skupina
≤ 10	125	100	75
≤ 15	105	80	65

- Celovita prenova družinskih hiš

K – celovita obnova – do 200 m ²	Najvišji znesek na enoto EUR/m ²	
Q _h (kWh/m ² a)	I. in II. skupina	III. skupina
≤ 25	200	165

- Večstanovanjske novogradnje (100 €/m²)
- Prenova večstanovanjskih stavb (150 €/m²)
- Novogradnje splošnega družbenega pomena (trajnostne rešitve: 400 / 310 / 240 €/m²)

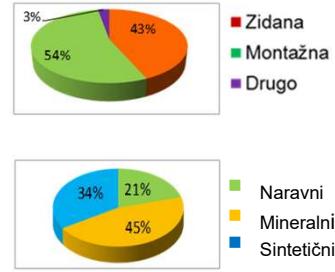
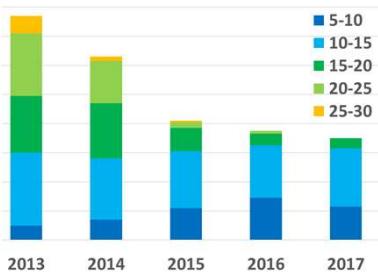

Sofinancirana gradnja sNES

Subvencije Eko sklada za gradnjo sNES:

- Zaostrovanje zahtev za: učinkovitost, lastnosti komponent, kakovost gradnje, trajnostne rešitve,...
- V desetletju 1.000 hiš, letno 100 do 150 PH (A1/A2)
- Porast na 200 hiš/letno +10% VSS +10% prenov
- Posredni vpliv intenzivnosti sofinanciranja na načine gradnje hiš

Vir: Eko sklad j.s.

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, optimirajo se rešitve:

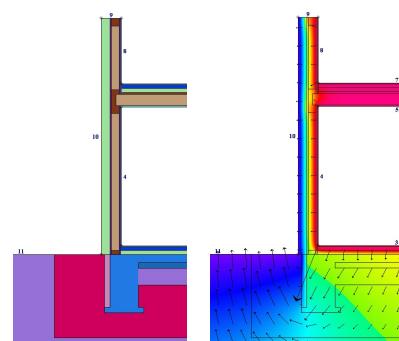
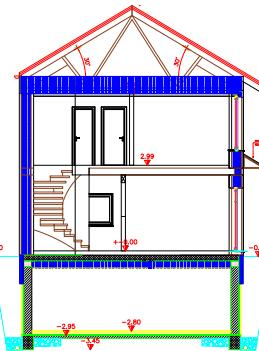
- Konfiguriranje tlorisov in vertikalno coniranje
- Dobra topotna zaščita in gradnja brez topotnih mostov
- Optimiranje steklenega dela glede na bilanco
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnosnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, optimirajo se rešitve:

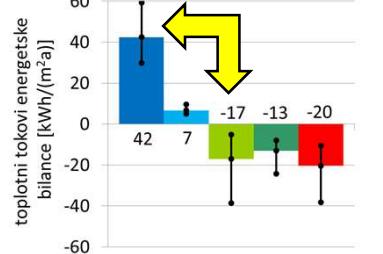
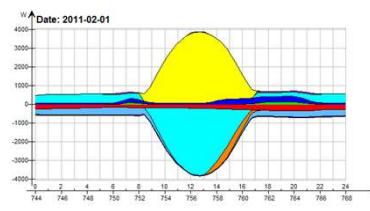
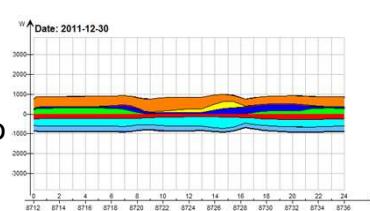
- Konfiguriranje tlorisov in **vertikalno coniranje**
- Dobra topotna zaščita in gradnja brez topotnih mostov
- Optimiranje steklenega dela glede na bilanco
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, optimirajo se rešitve:

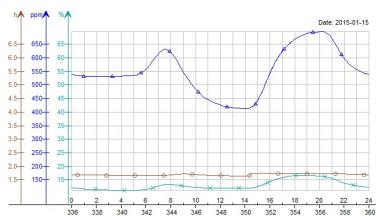
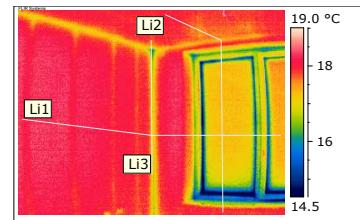
- Konfiguriranje tlorisov in **vertikalno coniranje**
- Dobra topotna zaščita in gradnja brez topotnih mostov
- **Optimiranje steklenega dela glede na bilanco**
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, optimirajo se rešitve:

- Konfiguriranje tlorisov in vertikalno coniranje
- Dobra topotna zaščita in gradnja brez topotnih mostov
- Optimiranje steklenega dela glede na bilanco
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, optimirajo se rešitve:

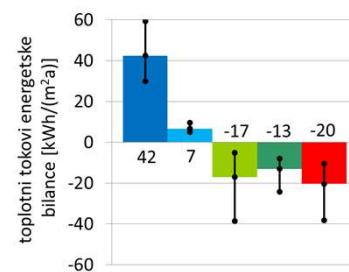
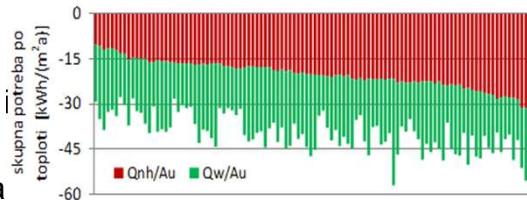
- Konfiguriranje tlorisov in vertikalno coniranje
- Dobra topotna zaščita in gradnja brez topotnih mostov
- Optimiranje steklenega dela glede na bilanco
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

Osnovna ideja in koncept

Osnovne ideje ostajajo iste, se rešitve:

- Konfiguriranje tlorisov vertikalno coniranje
- Dobra topotna zaščita brez topotnih mostov
- Optimirjanje steklenega dela glede na bilanco
- Zagotavljanje topotnega ugodja in kakovosti zraka
- Zrakotesnost ovoja
- Ustrezna oskrba z zrakom in vračanje energije
- Potrebe definirajo tehnologije

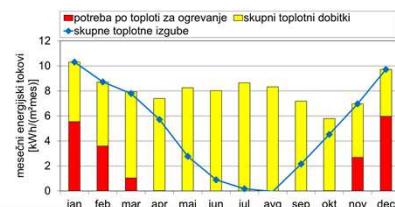
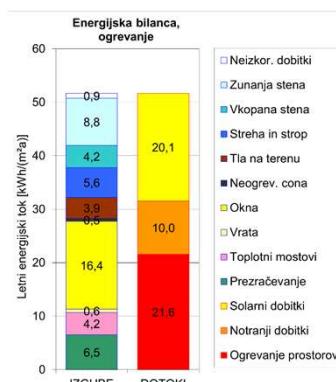

Metode za energetsko modeliranje

Natančne ocene so osnova za optimizacije

Numerični fizikalni modeli poskušajo simulirati realno stanje uporabe stavb:

- Stacionarni poenostavljeni pristop v inženirstvu,
- Metoda prilagojena cilju
- Omejena funkcionalnost v namen optimiranja

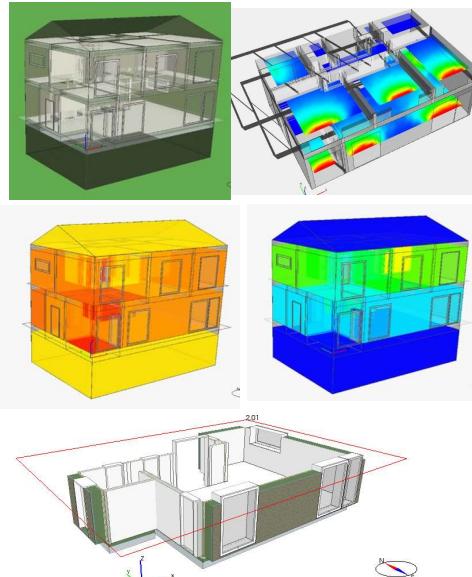

Metode za energetsko modeliranje

Natančne ocene so osnova za optimizacije

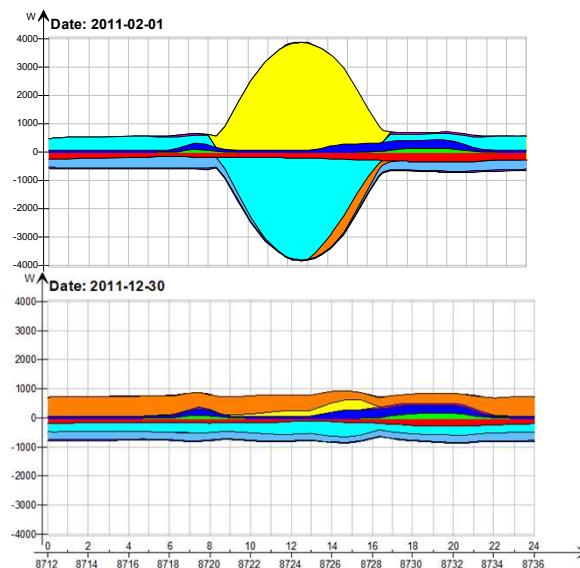
Numerični fizikalni modeli poskušajo simulirati realno stanje uporabe stavb:

- **Dinamično napredno energetsko modeliranje**
- Koriščenje pri kompleksnih stavbah ali večjih investiranjih ali za tipizacijo rešitev

Toplotni odziv visoko učinkovite sNES

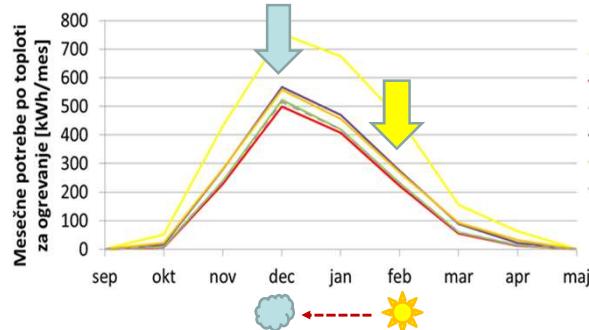
Dinamično odzivanje stavbe pozimi (sonce in megla):

Odzivanje in ogrevanje sNES

Izbor drugačnega tj. prilagojenega sistema za hišo:

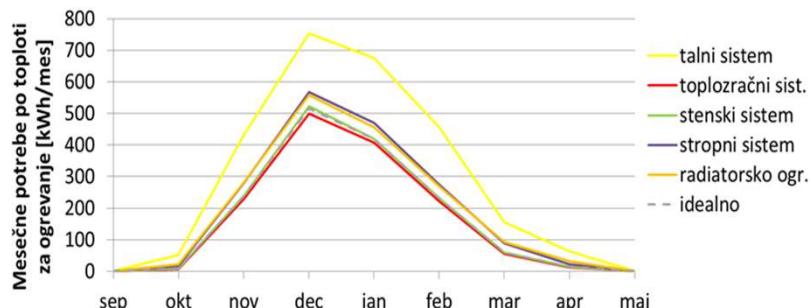
- Netipične konice v ogrevalni sezoni so posledica drugačne toplotne bilance in odzivanja
- Drugačna energijska dinamika + drugačne moči = novi pristopi

Odzivanje in ogrevanje sNES

Izbor odzivnega sistema ogrevanja za pasivno hišo:

- „idealno“ (brez odstopanja)
- toplozračno, stensko: <5%
- stropno, radiatorsko, konvektorsko: 10-15%
- talni sistem: >50%

Odzivanje in ogrevanje sNES

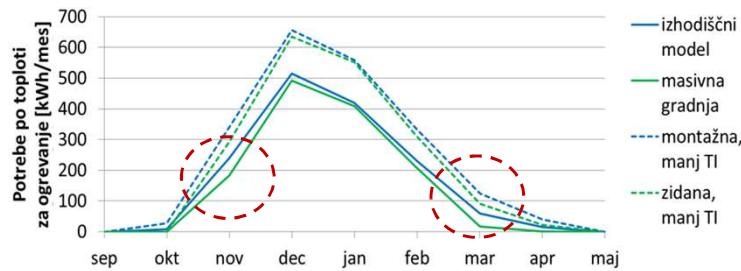
Akumulativnost novogradnje in odzivnost sistema:

- razlika nastopa predvsem v prehodnem obdobju
- masivnejša gradnja je manj občutljiva
- -9% pri NEH in -12% pri PH

Wienerberger

ZBORNIČA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE

I Z S
INŽENIRSKA ZBORNIČA SLOVENIJE

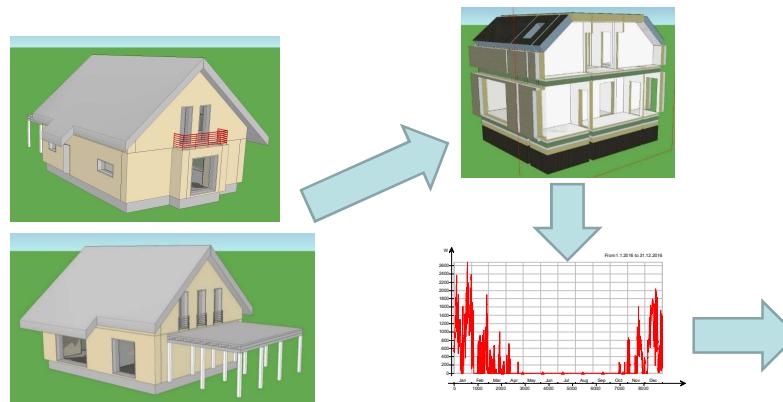
Optimiranje rešitev za sNES

Male intervencije za višjo dodano vrednost:
nizkoenergijska hiša = pasivna hiša – optimizacija

Wienerberger

ZBORNIČA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE

I Z S
INŽENIRSKA ZBORNIČA SLOVENIJE

Vir: M. Praznik, GI ZRMK

Učinkovitost in ekonomika

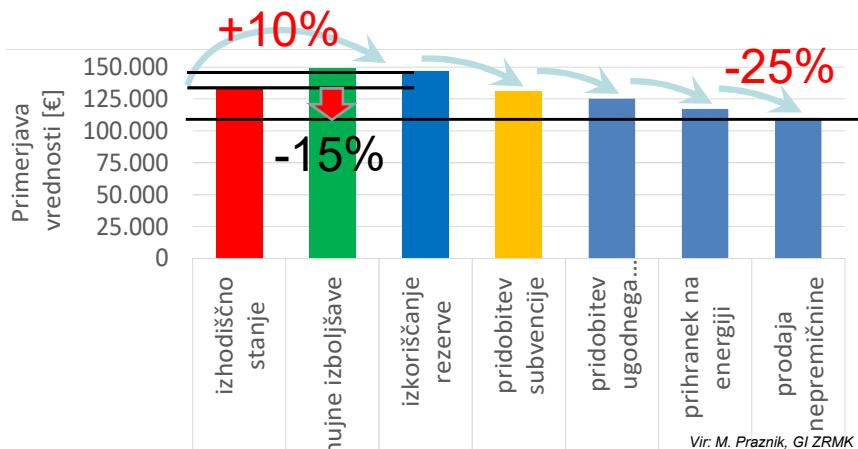
Od „prepovedane“ hiše do dobre pasivne hiše:

energ.učink. Q_{NH}/A_u	45 kWh/m ² a	10 kWh/m ² a	I*
zrakotesnost	1,3 h-1	0,5 h-1	5%
rekuperacija	0%	93%	48%
tla na terenu	0,21 W/m ² K	0,12 W/m ² K	11%
zid	0,15 W/m ² K	0,12 W/m ² K	9%
poševna streha	0,15 W/m ² K	0,10 W/m ² K	5%
strop	0,15 W/m ² K	0,09 W/m ² K	3%
terasa	0,17 W/m ² K	0,12 W/m ² K	0,2%
vrata	1,3 W/m ² K	0,9 W/m ² K	3%
okna	0,7/1,2 W/m ² K 50%	0,6/0,9 W/m ² K 60%	18%
načrti za izvedbo	brez detajlov	vsi detajli	6%
svetovanje	ne	da	4%
bd test	ne	da	4%
toplotna črpalka	6 kW	3 kW	-11%
talno ogrevanje	100%	35%	-5%
€/m ²	860	950	
€	133.300	147.250	10%

Učinkovitost in sinergije

Najboljše rešitve delujejo na prvi pogled kot dražje, pravzaprav pa so najugodnejše:

- 100% najslabša dovoljena novogradnja,
- 85% novogradnja A1

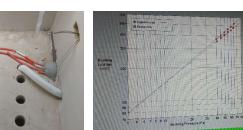
Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Prepoznavnost stanov. stavb A1/A2

- Optimalne arhitekturne rešitve
- Pričakovane rešitve za toplotni ovoj
- Karakteristike oken in vrat
- Prezračevanje, toplota in vlage
- Kondiconiranje
- TČ, GT
- Storitve

Dr. Miha PRAZNIK – Osnovni principi in pravilen pristop k projektiranju sNES, Projektiranje sNES – strokovno izobraževanje za arhitekte in projektante, webinar 1, 16.6.2020

Raznolikost javnih sNES razredov A1/A2/B1

Različne tehnologije in kombinacije ukrepov

Značilnosti, razlike med javnimi sNES

Definicije javnih sNES v praksi:

- Srečujemo se z **mejnimi vrednostmi sNES** in sofinanciranjem **bistveno učinkovitejše gradnje sNES**
- Mejne energijske, okoljske kriterije za **dobre sNES** najbolj pogosto definira sofinancer
  - Energijska učinkovitost, mejna topotna zaščita stavbnega ovoja, lastnosti zunanjega stavbnega pohištva, izbor izolacijskih materialov
  - Zahteve za učinkovitost sistemov prezračevanja, kondiconiranje, naprave za generacijo toplote, hladu, delež obnovljivih virov energije
  - Zahteve za kakovostno načrtovanje in kakovostno izvedbo
- Definicija mejne energijske učinkovitosti?
  - Kriterij $Q_{NH}/A_u < 6 \text{ kWh/m}^2\text{a}$ v praksi predstavlja **razrede A2 in B1**
- Vrste in namen javnih sNES, pripadajoče tehnologije
- Itd.

Definicija koncepta v idejni fazi

Načrtovanje racionalne in učinkovite sNES:

- Učinkovit in racionalen projekt se razvija v začetku procesa načrtovanja. Izboljšave na koncu nimajo takšen učinek.
- Definirati koncept, ključne kriterije, izpostaviti pomen racionalnih rešitev, ... v projektni nalogi,
- Dogovoriti ustrezna sodelovanja, ustrezne reference, kompetence
- Stavbe so različne, spremljajoče rešitve in pristopi morajo biti ustrezno ovrednoteni
- Racionalne rešitve iz dobre prakse morajo biti vzgled že pri definiranju koncepta

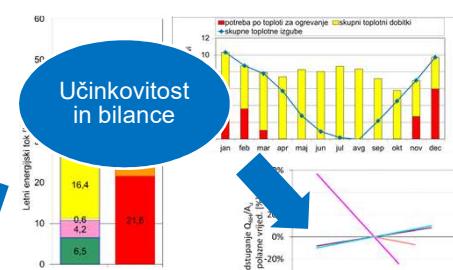
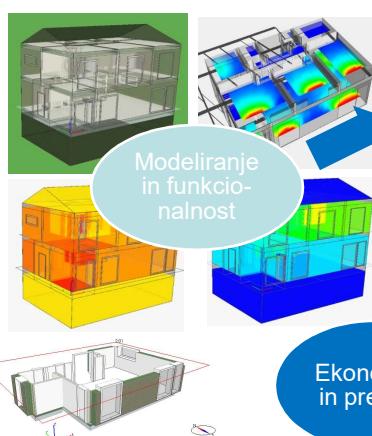
Opredelitev tehnologij

Konstrukcijske in energetske rešitve:

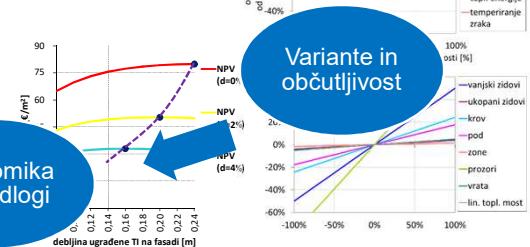
- Tehnologijo gradnje, materiale, sisteme pogosto prilagodimo virom sofinanciranja (trajnostne sNES)
- Enostavne projektne rešitve so: enostavnejše za izvedbo, predvidljive z vidika zagotavljanja kakovosti, investicijsko manj zahtevne
- Toplotno zaščito in zrakotesnost rešujemo konceptualno, celovito, brez nedefiniranih ali kasneje opredeljenih tem
- Če je pomanjkljivo zasnovano bo verjetno pomanjkljivo tudi izvedeno (izpolnjevanje zahtev)
- Zavedanje vpliva koncepta in projektnih rešitev na vse ostale faze in karakteristike novogradnje

Določitev optimiranih rešitev

Z optimiranjem in racionalizacijo do širšega povpraševanja po učinkovitih sNES:

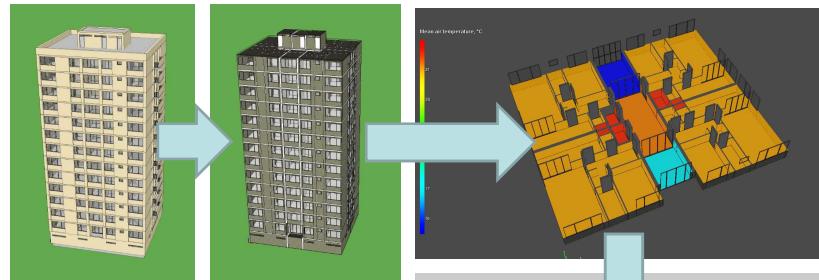
Učinkovitost in bilance

Ekonomika in predlogi

Variante in občutljivost

Energetsko modeliranje stavb

Pri manjših projektih se uporabljajo stacionarne metode

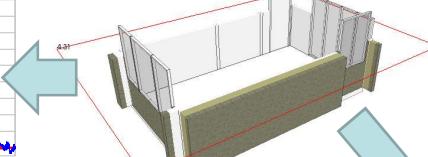
Za racionaliziranje večjih projektov pa dinamične metode energetskega modeliranja

Vir: M. Praznik, GI ZRMK

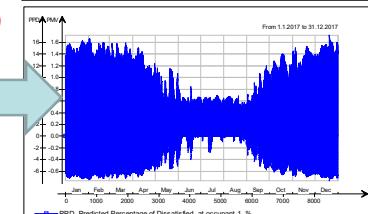
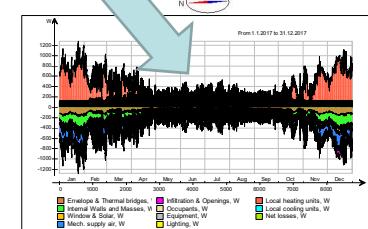
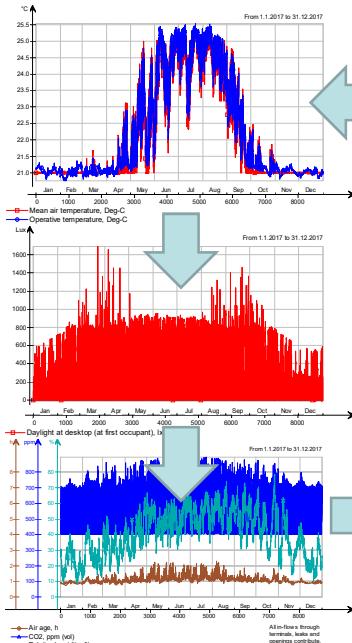
Performanse stavbe in bivalno ugodje

Vir: M. Praznik, GI ZRMK

Adekvatni sistemi

Zadovoljstvo uporabnikov

Učinkovite sNES rešitve

Učinkovite rešitve za vse situacije, stavbe
Pogoj so pravočasni in uravnoveženi koncepti

Optimirane rešitve za vse vrste novih stavb in za prenovo
Definirajmo prioritete, meje, cilje, v projektnih nalogah

Optimalne projektne rešitve

Optimalna izvedba novogradnje, prenove

Kontakt:

Dr. Miha Praznik, univ.dipl.inž.str.

+386 51 357 025

miha.praznik@gi-zrmk.si

"The technology for energy efficient construction is already there, now it is all about implementing it in practice and building cleverly"

Gradiva so namenjena predstavitvi na izobraževanju.
Nadaljnja ali drugačna uporaba ni dovoljena brez dovoljenja avtorjev.